

Plan og Gis

Dato: 09.12.2015

Sagsbehandler:

Anette Kold og Linda Bonde

Direkte tlf.: 7376 7742 /7376 7774

E-mail: akkr@aabenraa.dk / lbon@aabenraa.dk

Indstillingsnotat Bilag til Vækst og Udviklingsudvalgsmøde, 17. december 2015

Indstillingsnotatet samler op på offentlighedsfasen og høringsperioden for dispositionsforslaget til områdefornyelsen i Aabenraa midtby SYD.

Notatets indhold kan ses nedenfor.

Som afslutning på notatet er et afsnit med forvaltningens anbefalinger til ændringer i dispositionsforslaget og særlige opmærksomhedspunkter i den videre proces for områdefornyelsen.

Forvaltningens anbefalinger til ændringer tager afsæt i den netop afsluttede høringsfase samt tekniske, arkitektoniske og planlægningsmæssige overvejelser.

Indhold

1. Resumé af offentlighedsfase
2. Facebook
3. Stormøde og Cafémøder
4. Resumé af høringsbemærkningerne
5. Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet

1. Resumé af offentlighedsfase

Dispositionsforslaget blev ved et pressemøde offentliggjort efter Vækst- og Udviklingsudvalgets møde 5. november 2015.

Der har været høringsperiode fra 10. november til 24. november. Høringsperioden blev indledt med et stormøde 10. november.

Knap 700 invitationer til stormødet blev sendt ud via digital post til ejere, lejere og virksomheder med matrikelskel op til de berørte områder i områdefornyelse. Samtidig blev invitationen annonceret i Lokalavisen via borgerinformation fra kommunen. På Facebook, hjemmesiden fremtidensaabenraa.dk og på nyhedsmailen blev der også informeret om stormødet og tilmeldingen hertil. Desuden var der artikler i de lokale aviser om arrangementet.

Over 200 deltog i Stormødet. Her blev dispositionsforslaget præsenteret og deltagerne fik mulighed for at stille spørgsmål og komme med kommentarer. Dertil har været afholdt mindre café-møder med fokus på de enkelte delprojekter. Bemærkninger fra møderne er i resumé beskrevet i indstillingsnotatet.

Der er i høringsperioden indkommet 40 bemærkninger fordelt på forskellige delprojekter via hjemmesiden www.fremtidensaabenraa.dk.

Derudover har delprojekterne Legebakken og Storetorv været grundlag for en offentlig debat via Aabenraa Kommunes facebookside. Der er modtaget over 330 likes og der er ca. 100 kommentarer.

Der har i perioden været mellem 5 og 10 læserbreve i de lokale aviser.

Et vigtigt budskab i offentlighedsfasen var at Aabenraa Kommune gerne ville modtage både ris og ros – og begge dele er modtaget.

Offentlighedsfasen har været præget af konstruktiv dialog, og der har været tilbagemeldinger om udpræget tilfredshed med den demokratiske ånd.

2. Facebook

Aabenraa Kommune postede på facebook d. 7. november et opslag om Legebakken og Storetorv. Opslaget fik 335 "likes" og 98 kommentarer.

Facebook er et medie hvor de umiddelbare reaktioner kommer frem. Med et like følger ikke nødvendigvis en skrevet kommentar, men alligevel har mange kommenteret både positivt og negativt.

Opslaget på Facebook blev lavet med henblik på, at nå ud til en yngre målgruppe end de der sædvanligvis læser aviser, deltager i borgermøder eller sender officielle høringsbemærkninger.

Områdefornyelsen skal realisere "Fremtidens Aabenraa" og derfor finder forvaltningen det naturligt også at forsøge at inddrage fremtidige generationer gennem en mere digital høringsform.

Opsamling på kommentarerne:

- Mange synes at Legebakken er en rigtig god ide, de synes det er godt med noget aktivitet for børn og unge.
- Mange af kommentarerne går på, at det er en dårlig ide at der bliver fjernet p-pladser i midtbyen.
- En stor del synes at alt sker i Aabenraa, og at kommunens andre byer bliver overset.
- Der er mange som synes det er dejligt at der sker noget i Aabenraa.
- Nogle foreslår andre placeringer til Legebakken i byen, bl.a. fordi de ikke mener området er stort nok.
- Nogle spørger hvad med ringridning?
- En siger at det ser super attraktivt ud, for både store og små. Og at det er godt at der er tænkt over de forskellige "underlag" som gør det brugervenligt også for handicappede
- Nogle siger at Aabenraa længe har manglet et sted som Legebakken.

3. Stormøde og café møder

Aabenraa Kommune inviterede til stormøde 10. november kl. 19.00 hvor forslagene til alle delprojekter i områdefornyelsen blev præsenteret. Mødet blev afholdt hos IBC Aabenraa. Over 200 deltog i stormødet.

Mødet markerede samtidig åbningen af den offentlige høringsfase, hvor alle interesserede i perioden 10. november til 24. november kunne give deres mening til kende om de enkelte projektforslag.

Til stormødet blev det samlede dispositionsforslag fremlagt og de deltagende fik mulighed for at spørge ind til projektet og give deres kommentarer i plenum.

Kommentarer fra Stormødet:

(Det er kun deltagernes bemærkninger som er opsamlet i resumé. Forvaltningens og politikernes svar er ikke taget med hér.)

- Fantastisk projekt!
- Sørg for at skabe sammenhænge til den omkringliggende by
- Markedet – "vi kan ikke være der!"
- Spændende projekt – man burde tage Gildegade og Fiskegade med i projektet
- Kan Skibbrogade forlænges til lystbådehavnen
- Hvad skal der gøres af skulpturerne på Storetorv?
- Kan parasollerne udformes af en kunstner som Olafur Elisasson.
- Søndertorv er for mørkt – kan man nøjes med ét træ på pladsen?
- Hvordan gøres gågaden mere attraktiv?
- Man bør renovere bygningerne omkring Maden
- Kunne man lave en skulpturrute til børnene?
- Sørg for at have de rigtige installationer til events på pladserne.
- Bekymring om shared space ift. sikkerhed for cyklister.
- Fantastisk ide med legebakken – Det må være muligt at have flere p-pladser på Mådevej da den er så bred.

- Sørg for at legebakken forbindes godt nordpå
- Skal strandpromenaden ikke forlænges op til den historiske by?
- Nok p-pladser?

Cafémøder

I løbet af høringsfasen blev der også afholdt mere uformelle borgermøder i form af "cafémøder". Cafémøderne henvendte sig især til de, der måtte have en særlig aktie i de enkelte delprojekter. Enten fordi de bor der, driver forretning der eller på anden måde har en særlig interesse omkring et bestemt delprojekt. Møderne blev afholdt henholdsvis onsdag d. 18. nov. kl. 18, 19 og 20, og lørdag d. 21. november kl. 12.15, 13.15 og 14.15. Disse mødetidspunkter var et forsøg på at skabe en mere fleksibel form, som ville gøre det muligt for flere at deltage.

Her kunne borgere og virksomhedsejere i et lidt mindre forum stille spørgsmål til de enkelte delprojekter og give deres meninger til kende. Der var en relativ begrænset deltagelse på alle møderne. Ca. 5-10 deltagere pr. møde.

Kommentarer fra cafémøderne:

(Det er kun deltagernes bemærkninger som er opsamlet i resumé. Forvaltningens og politikernes svar er ikke taget med hér.)

- Det vil være en god ide at snakke med kunstnerne om ny placering af deres skulptur.
- Det tyske bibliotek er positive overfor forslaget. De kunne godt tænke sig en cafe i nærheden – kunne man lave en ved pædagogseminariet?
- Kunne man tage en dialog med ejerne af bygninger nede ved Søndertorv, hvor facaderne trænger til en kærlig hånd?
- Noget "der sparker røv" efterspørges, hvordan kan Aabenraa skille sig ud fra andre byer?
- Kunne man benytte kendte kunstnere som f.eks. Bjørn Nørgaard og Olafur Eliasson til at lave parasoller eller lignede, som passer ind i områdefornyelsen.

- Beboerne i Vestergade 19 påpeger at tung trafik ikke har nok plads til at vende på og derfor ødelægges facaden og den må jævnligt repareres.
- En borger mener at når Vestergade bliver niveaufri kan der komme et problem med saltning helt op til husfacaderne
- Parasoller med maritimt udtryk (sejl) foreslås.
- Kan der være plads til flere p-pladser nede ved Søndergade?
- Kan vejen ved Klosteret opkøbes samt p-pladsen?
- Butiksindehaver ved Søndertorv er glad for at trafikken bliver bevaret.
- Kunne man afspærre for trafik op ad Fiskergade? – det vil give plads til mere udeservering.
- Torvehandlerne er modstandere, af at skulle flytte.
- For meget fokus på legeplads, i stedet burde man fokusere på en fornyelse af Markedspladsen. Storetorv er ikke et ideelt alternativ for markedet, da det vil skulle vige for andre arrangementer på Storetorv.
- Det forstås at der laves legeplads ved det gamle hotel (Nørreport), hvis det bliver revet ned.
- Madevej kan bruges som markedsplads og skråparkering – en fantastisk mulighed.
- H.P. Hanssens Gade - unge, liv og bevægelse er en god symbolik.
- Rådhusgade, parkeringen er meget benyttet, fjern ikke p-pladser her.
- Godt at der sker noget i Aabenraa, så vi kan konkurrere med Sønderborg og Haderslev.
- Hvad med den nordlige ende?
- Hvis markedet bliver flyttet, mister butikkerne langs Rådhusgade kunder. Derfor er Madevej et godt alternativ.
- Parkeringsplads i Humlehaven vil være en god ide.
- Nogle mener ikke cafémiljø langs Rådhusgade er relevant i forhold til de butikker der ligger der nu, andre mener det er en kærkommen mulighed.
- Rådhusgade kan også godt gå hen og blive attraktiv med de nye udemuligheder.
- Godt projekt!

- Mange muligheder for omstruktureringer i den her by. Forandringer er udfordringer som vi skal være positive overfor.
- Legebakken og cafémiljø vil tiltrække mere liv på flere tidspunkter af døgnet end markedet gør lige nu.
- Meget bynær parkering bliver benyttet af personale fordi parkeringen er tidsubegrænset.
- Det er i hverdagene der mangler p-pladser.
- Kan bilerne stadig holde skråt, på en lidt anden måde, så vi ikke mister så mange p-pladser på Rådhusgade, og således at det ikke er for udfordrende at parkere her?
- Kunder vil gerne parkere tæt på butikken.
- Der bør iværksættes en dialog med midtbyens ansatte, de skal vide at hvis de vil have kunder til byen, skal de ikke selv holde på de nære p-pladser.
- Hvorfor skal Storetorv laves om? Det er smukt, ikke gammelt. Overflødigt at bruge penge her.
- Hvad siger billedkunstrådet til at flytte skulptur på Storetorv?
- Aabenraa har mange kvaliteter, mange ting i gå-afstand - campus, cimbria, vandet, Rådhusgade.
- Den uge der var gourmetfestival og dronningebesøg var god for butikker på Rådhusgade.
- Plateau for enden af Rådhusgade med blomsterkummer ser trist ud - kan markedet være her? Hellere det end en ny bygning på hjørnet.
- God ide med overdækning til markedet.
- Storetorv, hvornår anlægges denne? Helst ikke om sommeren – højsæson for caféliv og arrangementer på torvet.
- Cafédrivende på Storetorv siger at de ikke behøver mere plads til udeservering end de har nu, men super fedt at torvet bliver i ét plan.
- Scenen skal være overdækket for at den er brugbar - vigtigere end springvand.
- Vigtig at strøm nemt kan trækkes på eventpladser.
- God ide med belysning i parasollerne
- Kan der ikke lukkes for trafikken gennem Storetorv fra Vestergade? Det vil give mening når torvet skal bruges som samlingssted og hvis der skal være udeserveringer på begge sider.

- P-pladsen er vores visitkort - ikke fedt at den bliver brugt til medarbejderpar-
keringspladser - god ide med legebakke!
- Det er svært at finde p-pladser i Aabenraa.
- Hvad med drift og vedligeholdelse af Legebakken?
- Bliver legebakken ikke et skummelt sted for narkomaner og hærværk?
- Kan man åbne en is-butik eller lignende, så der er lidt liv (og opsyn) med lege-
bakken.
- Er der nok plads til markedet på Storetorv?
- Det vil skabe god synergi at have markedet på Storetorv.
- Ønske om bybusser på Madevej. Godt for butikkerne her.

4. Resumé af høringsbemærkningerne

I perioden 10.-24. november var det muligt at indsende høringsbemærkninger på fremtidensaabenraa.dk. Forvaltningen modtog i denne periode 40 bemærkninger, hvoraf enkelte var skrevet på vegne af flere personer.

I det følgende er korte resuméer af hver høringsbemærkning fordelt på de delprojekter de vedrører.

Rådhusgade

1	Gitte Tarp, Look de Luxe
	<p>Imod markedets flytning.</p> <p>Imod reduceringen af parkeringspladser langs Rådhusgade og på Maden.</p> <p>Foreslår at man bruger halvdelen af pladsen til markedet (p-pladser i hverdagen) og den anden halvdel til legeplads.</p> <p>Bekymret for de langsigtede planer om at lede trafikken langs Gasværkvej.</p>
2	Gitte Tarp, Look de Luxe
	<p>Vil bibeholde parkeringspladser.</p>
3	Per Horup, Ejer af flere butikker og kontorlokaler i midtbyen
	<p>Imod at p-pladser bliver fjernet i indre by - ikke godt for butikkerne. Mener at når byen bliver mere attraktiv, skal der også flere p-pladser til.</p>
4	Gitte Tarp(Look de luxe) skriver på vegne af: Home, Delikatessen, Salon Thomsen, Art of Hair, Lærerforeningen og EDC.
	<p>Imod at parkeringspladser bliver fjernet og at markedet skal flyttes – markedet tiltrækker kunder til Rådhusgade.</p>
5	Karsten Frehr, Home
	<p>Vil ikke miste p-pladser. Mener at de nye planer ikke tilgodeser de eksisterende forretninger på Rådhusgade.</p>

6	Preben Christensen, EDC Trøst & Mensel
	<p>Imod fjernelse af parkeringspladser. Er kun ok hvis fjernvarmen i Humlehaven opkøbes og der placeres p-pladser her.</p> <p>Foreslår Madevej som alternativ til p-pladser og markedet.</p>

7	Gitte Tarp (Look de Luxe) skriver på vegne af: EDC , Home, Lærerforeningen, Garant, Delikatessen, Art of Hair, Salon Thomsen, Cappelli
	<p>Imod fjernelse af parkeringspladser og ønsker at markedet bliver bevaret i deres ende af Rådhusgade.</p>

Maden Syd

8	Tommy Christensen
	<p>Positiv overfor områdefornyelsen og ideen om en Legebakke der skal sætte Aabenraa på landkortet.</p> <p>Forslår at markedet kan flyttes til Madevej.</p>

9	Hanne Mau
	<p>Vil bevare markedspladsen og ønsker at genforeningshaven bliver reetableret, så den bliver til den have som den var i gamle dage.</p>

10	Torben Hagedorn, Aabenraa Lærerkreds
	<p>Foreslår at markedet samt p-pladser kan være på Madevej.</p>

11	Jens Jørgen Nielsen
	<p>Imod fjernelse af madens parkeringspladser og flytning af markedet.</p> <p>Forslår at sejl placeres på markedspladsen/p-pladsen og danner ramme om markedsdagene.</p>

12	Jeanette Birkelund
	<p>Foreslår at placere markedet på Madevej.</p> <p>Mener ikke at der skal plantes fyrretræer på Legebakken – synes ikke de passer ind i en midtby.</p>
13	Hans Lembrecht Madsen, Billedhugger
	<p>Mener at legebakken er fejlplaceret.</p> <p>Mener at markedet skal bibeholde sin placering og at der skal arbejdes med sejloverdækninger her.</p>
14	Hanne Nyeman Wedderkopp
	<p>Imod at p-pladser og markedet bliver fjernet.</p> <p>Ringriddere og den flotte statue bør forblive.</p> <p>Foreslår at legepladsen kan være i den nordlige ende af gågaden.</p>
15	Dansk Folkepartis byrådsgruppe
	<p>Mener at p-plads og markedet skal bevares og forbedres.</p> <p>Legeplads kan placeres mellem skøjtebanen og det gamle kredshus.</p> <p>Det må være muligt at finde en passende placering af telemuren på maden.</p>
16	Bjarne Pedersen (Stollig Gartner) skriver på vegne af: Bjarne Jensen, Anders Strandby, Arne Nielsen, Knud Olav Skovrup, Hansen Honning, Jan Christensen og Iver Daabech.
	<p>Imod flytning af markedet. Anser ikke Storetorv som et egnet alternativ.</p>

Vestergade

17	Kjeld Nuppenau Hønholt, beboer på Vestergade (nr. 26)
	Bekymret for larm og støjgener.

18	Pete Jenkins, beboer på Vestergade (nr. 19)
	<p>Beboerne på Vestergade 19 har problemer med at lastbiler kolliderer med deres bygning når de drejer ind ad Skt. Nicolai Gade, pga. den snævre vejkurve. De frygter at problemet bliver endnu større når vejen gøres niveaufri.</p> <p>Udtrykker bekymring for lysforurening ved brug af lys som peger op mod træerne. Lys som ikke rammer træerne vil gå tabt oppe i himlen og dermed skabe lysforurening.</p>

Storetorv

19	Svend Nielsen, Aabenraa Byhistoriske Forening
	<p>Kan ikke se det store behov for ny belægning på Storetorv.</p> <p>Ønsker at springvandet bevares - vigtig da den symboliserer gammel hovedbrønd.</p> <p>Forslag om at opkøbe Humlehaven til parkering med penge som man kan spare ved ikke at gøre noget ved Storetorv.</p>

20	Karen Bruun
	Spørger om ikke pædagogseminariet kan bruges til markedet?

21	Bendt Jacobsen, initiativtager til "Aabenraa under sejl"
	Forslår at der indarbejdes sejl på Storetorv i stedet for parasoller.

22	Helen og Christian Kelsen, Profil Optik
	Ønsker at belægningen ligger op til, at der også kan foregå udeservering syd for Profil Optik bygningen.

	Kan der gøres noget ved den tidligere Løve Apotek facade? Kan bygningen rives ned i forbindelse med en eventuel fjernelse af fjernvarmecentralen i Humlehaven?
--	--

23	Hans Lembrecht Madsen, Billedhugger
	Vigtig at tage kontakt til kunstnerne der står bag byens kunst, hvis kunstværker skal flyttes.

24	Jens Jørgen Nielsen
	Mener ikke at Storetorv skal laves om. Mener ikke at Markedet kan være på Storetorv.

25	Hanne Nyeman Wedderkopp
	Mener ikke en fornyelse af Storetorv er nødvendig

26	Dansk Folkepartis byrådsgruppe
	Mener ikke at Storetorv trænger til fornyelse, men scenen må gerne komme i samme niveau. Springvandet skal bevares.

Generelt

27	Liselotte Barler
	Ønsker en sikker overgang ved Møllemærsk. Ønsker generelt en mere sikker skolevej til Kongehøjskolen.

28	Henning Wollsen
	Forslår at man placerer markedspladsen på p-pladsen foran posthuset.

29	Arne Buhl
	<p>Savner bænke i forslaget</p> <p>Trappe op til Skrænten/Storegade (vest for Markedspladsen)samt bygning i hjørnet overfor trappen er i dårlig forfatning –privat bygning – men ikke rimeligt at sådan en bygning skal sælge Aabenraa.</p> <p>Bekymring for "Narko-huler" vil opstå på Legebakken</p>

30	Povl Petersen
	<p>Overordnet plan for blød og tung trafik inkl. parkeringspladser foreslås udarbejdet inden områdefornyelsen iværksættes.</p> <p>Synes at man skal overveje at lukke for trafikken fra Vestergade til Storetorv permanent, og finde en permanent løsning på dette.</p> <p>Sejl i stedet for parasoller.</p>

31	Jytte Fynbo
	<p>Sejl i stedet for parasoller.</p> <p>Ønsker at der åbnes op for byens å – Synligt vandløb skaber hygge.</p> <p>Foreslår information til borgere og turister om historiske steder, bygninger og ruter samt naturskønne steder i Aabenraa.</p> <p>Aktivitetspladser som handler om naturvidenskab og er konkurrenceprægede ønskes.</p>

32	Tove og John Flebbe
	<p>Imod legebakkens placering.</p> <p>En legeplads for de små kan placeres ved Genforeningshaven eller i den nordlige ende af byen.</p> <p>Ønsker en sejloverdækket markedsplads.</p> <p>Mener at man skal lukke trafikken ved Storetorv.</p>

33	Peter
	Forslag: Finde en kedelig mur og male den rød, ligesom Den Røde Plads i København (Superkilen).
34	Torben Nicolaisen
	Inddrage nyskabende ideer fra anerkendte kunstnere (f.eks. Bjørn Nørgaard eller Olafur Eliasson).
35	Jeanette Birkelund
	En "skulptur og bevægelses"-rute der løber fra Kongehøjskolen over campusområdet og videre gennem midtbyen foreslås.
36	Preben Rasmussen
	Går ind for en mere bilfri midtby med bedre forhold for bløde trafikanter. Biltrafik skaber utryghed i snævre gader og i små byrum. En by der prioriterer mennesker, bliver en attraktiv by. Mener ikke at "shared space" vil løse noget – Om-dan hele området til gågade. Opfordrer til at der tages stilling til biltrafikken nu. Mener at der er rigeligt med p-pladser til rådighed lige bag og omkring området.
37	Allan Bruhn, ShopiCity
	Positiv overfor projektet og glade for dialogen Foreslår at markedet kan være langs Madevej, plus den lille plads på hjørnet af Madevej og Rådhusgade. ShopiCity ser gerne et øget samarbejde med markedet. Mener at parkeringsudfordringer kan løses med tidsbegrænsninger i p-huset. Ønsker permanent sceneoverdækning på Storetorv.
38	Topper og Sanne Tækker Thomsen, Salon Thomsen
	Er imod at de nære parkeringspladser, på Rådhusgade og Maden bliver fjernet. Foreslår at placere Legebakken på Nørreport 5-7.

39	Inger og Hans Worsøe
	<p>Positiv overfor forslaget til Storetorv Moseholms skulptur bør anbringes mere synligt på pladsen.</p> <p>Imod legebakken og dens placering, mener at markedet skal bibeholdes, en acceptabel løsning vil være Madevej.</p> <p>Foreslår at legebakken kan placeres mellem museet og Løvbjerg.</p>

40	Per Steffensen
	<p>Tror ikke på så meget udeservering ved Rådhusgade.</p> <p>Tror ikke på et langbord på Vestergade, pga. det danske vejr.</p> <p>Mener det bliver for svært at parkerer uden at køre ind over fortovet på Skibbrogade øst.</p> <p>Overdækning af scene på Storetorv bør overvejes.</p> <p>Foreslår et sejl på Storetorv, som er udført på en måde så det er nemt at fjerne og så det giver læ mod regn.</p> <p>Foreslår lukning for gennemkørende trafik på Storetov.</p> <p>Bekymret for drift og vedligeholdelse af Legebakken</p> <p>Bekymret for fjernelse af p-pladser.</p> <p>Synes det vil være en god ide at flytte markedet til Madevej.</p>

Skibbrogade, Søndergade og Søndertorv

Ingen modtagne bemærkninger henvendt direkte til delprojekterne: Skibbrogade, Søndergade og Søndertorv. Se enkelte bemærkninger til disse delprojekter under "Generelt".

5. Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet

Forvaltningen har i indstillingsnotatet behandlet de høringsbemærkninger, som har direkte relevans for områdefornyelse SYD. Forvaltningens anbefalinger til indvirkninger på projektet og særlige opmærksomhedspunkter til den videre proces, er kategoriseret efter hvilke delprojekter de vedrører.

Rådhusgade

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Parkering

Mange butiksejere langs Rådhusgade er imod redueringen af parkeringspladser på Rådhusgade. De mener, at omsætningen afhænger af, at deres kunder kan parkere tæt på butikken.

Flere mener at mange bynære p-pladser optages af de der arbejder i byen, da problemerne ofte er at finde i hverdagene.

Udeservering

Nogle butiksejere langs Rådhusgade mener, at de foreslåede muligheder for udeserveringen ikke henvender sig til deres former for erhverv. Andre er rigtig glade for den nye mulighed, men vil gerne se løsningsmuligheder i forhold til det skrånende terræn.

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Parkering

Vækst og Udviklingsudvalget har lagt op til at Teknik- & Miljøudvalget igangsætter et arbejde med en samlet parkeringsstrategi for hele midtbyen hvor der bl.a. skal udarbejdes en analyse af parkeringsbehov. Forvaltningen er i færd med at forberede et punkt til Teknik- & Miljøudvalget som forventes på dagsordenen til næstkommende møde.

Forvaltningen anbefaler at der i parkeringsstrategien medtages betragtninger omkring muligheden for at placere p-pladser i Humlehaven eller langs Madevej. Forvaltningen anbefaler i øvrigt at en justering af tidsbegrænsninger eller manglende bliver indarbejdet i strategien.

Det forlyder sig at parkering i hverdagene bliver benyttet af personale, de steder hvor parkeringen er ubegrænset. Forvaltningen anbefaler at der igangsættes en dialog med ShopiCity og Business Aabenraa omkring den eventuelle udfordring.

Forvaltningen anbefaler også at der i parkeringsstrategien arbejdes med en

model for bedre synlighed af de p-pladser der allerede er.

Forvaltningen anbefaler at skråparkering i Rådhusgade erstattes med parallelparkering af trafiksikkerhedsmæssige årsager. Desuden vurderer forvaltningen at dette også er afgørende for om der er plads til udeservering i Rådhusgade.

Forvaltningen anbefaler at det undersøges hvorvidt der er muligt at indtegne parallelparkering hele vejen ned langs Rådhusgade på sydsiden i modsætning til dispositionsforslaget, som kun foreslår det på det halve af strækningen.

Forvaltningen anbefaler også at butiksindehavere og ejendomssejere med tilknytning til Rådhusgade inviteres til dialogmøde med kommunen omkring den fremtidige udformning. Mødet afholdes i starten af det nye år og der vil forinden blive sendt direkte invitation ud til de berørte.

Udeservering

Forvaltningen anbefaler at kombination af gangareal og udeservering skitseres nærmere i detailprojekteringen med henblik på at finde løsningsmuligheder for udeservering på det skrånende terræn.

Belysning

Forvaltningen anbefaler at der indarbejdes særlig belysning langs Rådhusgade, som markerer at dette er et vigtigt sted. Generelt er det hensigten at torve/pladser vil få en særlig belysning mens gadeforløbene vil få samme type belysning som resten af midtbyen.

Maden Syd

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Parkering

Butiksejere langs Rådhusgade og enkelte langs Madevej er imod fjernelsen af de 65 parkeringspladser på den sydlige del af maden, i dag kendt som Markedspladsen.

Markedet

Torvehandlerne, nogle borgere og enkelte byrådspolitikere er imod flytningen af markedet, da de mener dens nuværende placering er ideel i forhold til synlighed og parkeringsmuligheder. Torvehandlerne mener, at de vil miste omsætning, hvis de får en ny placering.

Samtidig mener nogle butiksindehavere langs Rådhusgade, at markedet tiltrækker mennesker til deres butikker, så disse butiksejere er også imod flytningen af markedet.

Torvehandlerne og nogle borgere mener ikke, at der er plads nok på Storetorv, parkeringsforholdene til deres kunder er heller ikke gode her og markedet vil skulle kæmpe om pladsen med de andre events, som også foregår på Storetorv om lørdagen.

Legebakken

Mange borgere og erhvervsdrivende er begejstrede for ideen om en aktivitetsplads, der kan fungere som nyt by-ikon for byen, mens andre hellere ser en forskønnelse af den nuværende markedsplads.

Enkelte udtrykker bekymring for omfattende driftsomkostninger, hærværk og at det bliver et utrygt sted, hvor narkomaner vil opholde sig. Et forslag er kommet ind om at åbne en is-butik eller lignende i nærheden, så der er lidt liv og opsyn med Legebakken.

Nogle undrer sig over placeringen af Legebakken og foreslår andre placeringer i byen, bl.a. fordi de ikke mener området er stort nok eller fordi de mener at den nordlige del af midtbyen mere har brug liv og fornyelse.

Ringridning

Nogle spørger hvad med ringridning - opstillingen og statuerne.

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Parkering

Se afsnit under Rådhusgade

Legebakken vil tidligst kunne etableres i 2017 af hensyn til myndighedsbehandling. Der vil altså være god tid til at afsøge alternative parkeringsløsninger.

Forvaltningen anbefaler at der som del af arbejdet med en parkeringsstrategi

undersøges mulighed for erstatningsparkering.

Markedet

Der er muligt at placere markedet andre steder end på Storetorv. Storetorv var foreslået med henblik på synergi mellem handsgader og marked. Forvaltningen lytter sig til at dette for markedet ikke vil fungere. Der er planlagt et dialogmøde mellem kommunen og markedet med henblik på at finde en god alternativ placering såfremt man politisk ønsker at gå videre med omdannelse af Markedspladsen.

Forvaltningen anbefaler at der arbejdes med Madevej som alternativ placering. Her vil markedet være lige så synligt, som det er nu. Ligeså vil markedet forsat kunne tiltrække kunder til butikkerne langs Rådhusgade. Et andet alternativ kunne være p-pladsen foran Føtex.

Legebakken

Forvaltningen forventer at Legebakken vil tiltrække mere liv på flere tidspunkter af døgnet. Forvaltningen ser mange potentialer med Legebakken. Legebakken vil fungere som nyt by-ikon, som kan være med til at sætte Aabenraa på landkortet. Legebakken vil være en attraktion for de unge børnefamilier, den vil kunne tiltrække flere til byen og handsgaderne, og samtidig signalere at vi vil sund vækst og udvikling i Aabenraa Kommune.

Forvaltningen anbefaler, at der arbejdes videre med Legebakken på den nuværende placering. Forvaltningen vil som del af den videre proces undersøge driftsomkostninger. Legebakken vil blive udført i vandalsikrede materialer og vil blive belyst så der ikke er 'skumle hjørner'.

Forvaltningen foreslår at der i den videre designproces tænkes brugergrupper ind. Evt. ved workshops med børn og unge.

Ringridning

Forvaltningen har været i dialog med formanden for Ringridderforeningen. Ringridderne er åbne for at stille op på evt. enten Madevej eller H.P. Hanssens Gade i stedet for. Forvaltningen har aftalt med formanden for Ringridderforeningen at statuerne flyttes i samråd med ringridderne. Forvaltningen anbefaler at udgiften til flytning af statuer afholdes af projektet for områdefornyelsen.

Storetorv

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Ikke nødvendigt med fornyelse

Nogle borgere og byrådspolitikere mener ikke, at det er nødvendigt at bruge penge på en forskønnelse af Storetorv. Andre, heriblandt forretningsdrivende ved torvet, er meget positive over for den planlagte fornyelse.

Overdækning

Der er kommet mange henvendelser om hvorvidt man kunne tænke i sejl i stedet for parasoller, når man taler om overdækning af Storetorv, da man finder at sejl er en vigtig del af Aabenraas identitet.

Enkelte ønsker større og evt. permanent sceneoverdækning.

Belysning

Generel positiv respons på belysningen i parasollerne

Installationer til events

Der er gjort opmærksom på behov for permanente installationer til events så der kan trækkes strøm til højtalere, belysning mm.

Trafik

Ønsker om permanent lukning for gennemkørende trafik, evt. blot fra Vester-gade.

Kunst

Der er ønsker om at bevare springvandet på Storetorv. Generelt er der blevet udtrykt ønsker om, at hvis kunst skal flyttes bør dette ske i samråd med kunstnere og evt. donatorer. Ligeså ønsker flere, at kunst tænkes mere ind i områdefornyelsen generelt, som løft til de enkelte delprojekter, i stedet for at kunsten kommer ind senere som en ikke-integreret del af områdefornyelsen.

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Ikke nødvendigt med fornyelse

Da programmet for områdefornyelsen blev udarbejdet ønskede flere erhvervsdrivende og eventarrangører at få et niveaufrit Storetorv, som gør pladsen mere fleksibel i forhold til afholdelse af forskellige arrangementer samt til udeservering.

Da byrådet i 2014 vedtog programmet blev det besluttet hvilke delprojekter der skulle indgå i områdefornyelsen – Storetorv var en af dem. Forvaltningen anbefaler at Storetorv forbliver et delprojekt i områdefornyelsen og at torvet jævnes ud. Forvaltningen anbefaler i øvrigt at indretning på torvet i dialog med brugerne af torvet kan videreudvikles i detailprojekteringen jf. nedenstående.

Overdækning

Forvaltningen anbefaler at rådgivere og arkitekter bag dispositionsforslaget skitserer videre på indretning af pladsen mht. alternative overdækningsforslag. Ændringsforslag vil blive forelagt Vækst- & Udviklingsudvalget.

Belysning

Forvaltningen anbefaler, at der med afsæt i belysningsplanlægning for områdefornyelse SYD udarbejdes et tillæg til kommunes belysningsplan som gælder hele Aabenraa midtby. Da kommunen udarbejdede belysningsplan tog man midtbyen ud idet forvaltningen var opmærksom på en kommende områdefornyelse.

Installationer til events

Forvaltningen anbefaler at dette bliver tænkt ind i udarbejdelsen af Storetorv og bliver en del af områdefornyelsens budget.

Trafik

Forvaltningen anbefaler at der ikke ændres i trafikstrukturen, men at der etableres pullerter ved Rådhusgade og Vestergade øst, som gør det muligt at aflukke Storetorv til events, f.eks. til Julehjerterby. Forvaltningen anbefaler af man efter etablering laver en forsøgsperiode, hvor Storetorv lukker for trafik fra Vestergade i juni, juli og august.

Kunst

Der er i projektbudgettet afsat penge til kunst i det offentlige rum, som kan benyttes til evt. omplacering af eksisterende kunst og til at udarbejde ny kunst som en integreret del af områdefornyelsen. Forvaltningen anbefaler at der etableres en følgegruppe til Storetorv omkring kunst i det offentlige rum som involverer bl.a. Billedkunstrådet.

Vestergade

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Støj

En enkelt borger er imod projektet da han er bekymret for, at et langbord foran hans lejlighed vil give anledning til støjgener.

Trafik

Beboerne på Vestergade 19 har problemer med at lastbiler kolliderer med deres bygning når de drejer ind ad Skt. Nicolai Gade, pga. den snævre vejkurve. De frygter at problemet bliver endnu større når vejen gøres niveaufri.

Belysning

En borger udtrykker bekymring for lysforurening ved brug af lys som peger op mod træerne. Lys som ikke rammer træerne vil gå tabt oppe i himlen og dermed skabe lysforurening.

Saltning

En borger mener, at når Vestergade bliver niveaufri kan der komme et problem med saltning helt op til husfacader.

Ønske om café

Det tyske bibliotek er positive overfor forslaget. De kunne godt tænke sig en cafe i nærheden – de spørger om man ikke kunne lave en ved pædagogseminariet?

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Støj

Forvaltningen vurderer at støjen fra ophold ved langborde ikke bliver mere generende end den eksisterende biltrafik på Vestergade. Forvaltningen anbefaler at mulige opholdsarealer på Vestergade vest forbliver i projektet.

Trafik

Forvaltningen anbefaler at der indarbejdes en løsning, som forhindrer skader på Vestergade 19, evt. ved hjælp af pullerter.

Belysning

Lysforurening vil aldrig helt kunne undgås, men forvaltningen vil være opmærksom på at lys bliver placeret hensigtsmæssigt med henblik på minimal lysforurening.

Saltning

Forvaltningen anbefaler at dette tages til efterretning og at det medtages til driften når projektet er udført.

Ønske om café

Ifølge den nuværende lokalplan (M1 fra 1991) kan området kun anvendes til offentlige formål såsom kollegium og seminarium mv. med dertil knyttede

faciliteter.

Forvaltningen anbefaler som udgangspunkt at caféer o. lign. centrerer i og omkring handelsgaderne.

Skibbrogade Øst

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Sammenhæng til havnen

Der udtrykkes ønske om at skabe en sammenhæng mellem Jepsens plads og havnen.

Parkering

En borger mener, at det kan blive svært at parkere uden at køre hen over fortovet.

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Sammenhæng til havnen

Der er i udviklingsplanen "Fremtidens Aabenraa" planer om på sigt at skabe en forbindelse mellem Skibbrogade og Strandpromenaden for på den måde at forbinde byen med vandet, på tværs af en fremtidig klimaboulevard langs Gasværksvej, men der er ikke afsat penge i dette projekt til at løse denne udfordring. Forvaltningen anbefaler at bemærkningen tages til efterretning.

Parkering

Forvaltningen vurderer, at der er plads nok til at parkere uden at benytte "fortovsarealerne". Pladsen er, som de øvrige delprojekter, tegnet som et "shared space" område, hvor fortov og kørebane er i samme niveau. Biler og bløde trafikanter deles om pladsen.

Søndertorv og Søndergade

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Bygningsfacader

Der efterspørges en dialog med ejerne af bygningerne nede ved Søndertorv, hvor facaderne trænger til en kærlig hånd.

P-pladser

Der efterspørges flere p-pladser på Søndergade.

Der spørges til om p-pladsen ved klosteret på sigt kan blive offentlig parkering frem for afspærret tom parkeringsplads.

Trafik

Butiksindehavere ved Søndertorv er glad for at trafikstrukturen bliver bevaret.

Der spørges om man kan afspærre for trafik op ad Fiskergade da det vil give plads til mere udeservering.

Beplantning

Søndertorv er for mørkt – kan man nøjes med ét træ på pladsen?

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Bygningsfacader

Forvaltningen anbefaler, at der som en del af processen for områdefornyelsen tages initiativ til dialog med ejendomsejerne. Dette gælder for alle delprojekter, hvor det vurderes at være aktuelt.

P-pladser

Forvaltningen anbefaler at der i detailprojekteringen undersøges om flere p-pladser kan indpasses.

Forvaltningen anbefaler desuden at overvejelser om parkeringsplads ved klosteret medtages i den planlagte parkeringsstrategi.

Trafik

Forvaltningen anbefaler, at der lukkes for gennemkørsel langs den sydøstlige del af torvet, så der her bliver mere plads til udeservering. Folk der skal til Fiskergade vil kunne køre vest om trægruppen, hvis ensretningen af Søndergade på denne strækning ophæves.

Beplantning

Forvaltningen anbefaler at træerne forbliver da de er en del af det samlede designforslag for Søndertorv og som i dag skaber en flot ramme om skulpturen på torvet..

Generelt

Opsamlede bemærkninger fra offentlighedsfasen:

Dialog/Samarbejder

ShopiCity er meget positive overfor projektet. De har været glade for den dialog der har været, at de har været tæt på processen og har haft mulighed for at få indflydelse og sikre større events, ikke mindst på Storetorv.

ShopiCity ser gerne et øget samarbejde med markedet.

Øvrigt

Aktiviteter/områder for ældre efterspørges.

Nogle mener at man burde tage Gildegade og Fiskergade med i projektet.

En stor del synes at alt sker i Aabenraa, mens kommunens andre byer bliver overset.

Nogle er bekymret for om "shared space"forringer trafiksikkerheden.

Forvaltningens anbefalinger til indvirkning på projektet:

Dialog/Samarbejder

Forvaltningen ser dialogen som en vigtig del af områdefornyelsen og vil fremadrettet tage initiativ til yderligere dialog i form af følgegrupper til de enkelte delprojekter.

Forvaltningen vil især via www.fremtidensaabenraa.dk og nyhedsmail herfra formidle status for projektet samt invitere til følgegrupper som kan knyttes til delprojekterne. Følgegrupper skal sikre en løbende dialog med interessenter i den videre proces.

Øvrigt

Forvaltningen er opmærksom på kommunens ældre borgere og vil gerne tage hensyn til disse. Forvaltningen anbefaler at punktet tages til efterretning.

Der er ikke budgetteret med inddragelse af Gildegade og Fiskergade. Forvaltningen anbefaler at punktet tages til efterretning.

Aabenraa er kommunens hovedby. En moderne og levende hovedby skal repræsentere hele kommunen og samtidig have en positiv afsmittende effekt på de mindre bysamfund omkring.

Samtidig med indsatsen i Aabenraa laves der bl.a. udviklingsplaner for Rødekro, Bolderslev, Tinglev og Løjt Kirkeby. Der har også været lavet områdefornyelse i Felsted, ny centerplads i Tinglev og der er etableret ny skole i Bov. Derudover er der lavet helhedsplan for Padborg erhvervsområde. Forvaltningen anbefaler at punktet tages til efterretning.

Erfaringer viser at de forskellige typer af trafikanter tager større hensyn til hinanden når et område er udlagt til "shared space". Forvaltningen anbefaler at punktet tages til efterretning.